

«ΒΙΑ ΚΑΙ ΙΣΧΥΣ»

ΔΟΜΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ Δρ Ελένη Μαργαρίτου

I. Παρουσιάζεις το φιλοσοφικό ζήτημα και εξηγείς τι θα αποδείξεις/συζητήσεις (ως κεντρική ιδέα του θέματος)

α) εντάσσεις το συγκεκριμένο ζήτημα στο γενικότερο φιλοσοφικό πλαίσιο που ανήκει (π.χ. λόγος-πάθη-βία και εξουσία/media/δημοκρατία/κοινωνία • σύμβολα εξουσίας-επιθυμίες-διεκδικήσεις • μηχανισμοί αναπαραγωγής ισχύος-απωθημένα • κρίση πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής και ανομία • φόβος-υποταγή στην μοίρα • παραγμένες εποχές-πολεμική λογοτεχνία-η ελπίδα • βία και εξουσία-κινήματα φεμινιστικά, φιλοζωικά, εργατικά κ.ά. • σχολική/ενδοοικογενειακή/κρατική βία-διεθνή προγράμματα-παρεμβάσεις)

β) παρουσιάζεις πόσο σημαντικό είναι στο πλαίσιο που το ενέταξες

γ) παρουσιάζεις θέσεις που έχουν διατυπωθεί στην ιστορία της φιλοσοφίας

δ) διατυπώνεις την θέση σου στο ζήτημα (σύμφωνη, παραπλήσια ή διαφορετική)

ε) πληροφορείς για τους όρους/έννοιες που θα χρησιμοποιήσεις στο δοκίμιο χωρίς να εξηγήσεις ή τους εξηγείς στο σημείο αυτό

II. Αναπτύσσεις το επιχειρήμα που στηρίζει την θέση σου

α) αναλύεις το επιχειρήμα στις προκείμενές του και εξηγείς τι σημαίνουν (εξηγείς τους όρους που περιέχουν)

β) συνοψίζεις την κεντρική ιδέα και ισχύ του επιχειρήματος

III. Δείχνεις ότι το επιχειρήμά σου ισχύει

α) εξηγείς πώς το συμπέρασμα, η θέση σου, συνάγεται από τις προκείμενες

β) συχνά χρειάζεται να εστιάσουμε στις σχέσεις μεταξύ εννοιών, πώς δηλαδή σχετίζονται μεταξύ τους (π.χ. αδικία-συγκρούσεις-κακό, επιθυμία για το δίκαιο-διάλογος-συνεννόηση, λογική διευθέτηση)

γ) δείχνεις ότι οι προκείμενές σου ισχύουν (π.χ. πηγές και δόμηση της βίαιης συμπεριφοράς (Freud), η αξία της παιδείας, η αξία της ηθικής ελευθερίας όπως και η αξία της πολιτικής ελευθερίας θεμελιώνονται στην έκφραση βούλησης μετά λόγου, οι κοινοί θεσμοί και η αλληλεγγύη (Arendt), η συλλογικότητα και η ηθικότητα (Hegel, Marx))

δ) δίνεις παραδείγματα ή επιχειρήματα εκ του αντιθέτου (π.χ. ο Νόμος και το υπερ-εγώ), κατάληξη σε άτοπο (π.χ. αίτημα για απόλυτη κανονικότητα ή για διαρκή ειρήνη), ή και άλλα συνοδευτικά υποστηρικτικά της θέσης σου επιχειρήματα (π.χ. ο ρόλος του διαδικτύου, τα σύμβολα στα γκράφιτι κ.ά.)

ε) παρουσιάζεις και συζητείς διατυπωμένες αλλά και ενδεχόμενες ενστάσεις και δείχνεις ότι δεν ισχύουν κατά της θέσης σου **(βασίζονται σε λανθασμένη ή περιορισμένη ερμηνεία των**

εννοιών, όρων, ή προκύπτουν από συλλογιστικό λάθος, ή είναι αντιφατικές (π.χ. ο λόγος, η λογική δεν έχουν καμία σχέση με τα πάθη, μόνο με βία «απαντά» κανείς στην βία κ.ά.), **βλ. Ελένη Μαργαρίτου, Δοκίμια, Σύγχρονες προεκτάσεις της ηθικής και ρητορικής του Αριστοτέλη, εκδ. Γρηγόρη, 1998)**

IV. Συμπέρασμα

α) Συνοψίζεις την θέση που υποστήριξες και το επιχείρημα για αυτήν (π.χ. με την παιδεία ο έλεγχος της επιθυμίας για δύναμη και κυριαρχία)

β) Συζητείς σύντομα τις συνέπειες που η θέση αυτή έχει για σχετικά ζητήματα (π.χ. η διαχείριση τραυματικών εμπειριών, το μέλλον κ.ά.)